

ПРАВОВА ОСВІТА

DOI: 10.18372/2307-9061.59.15620

УДК 340 (7.097)(045)

І. М. Сопілко,

доктор юридичних наук, професор

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9594-9280>

В. Б. Череватюк,

кандидат історичних наук, доцент

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4077-206X>

НАУКОВА ДИСКУСІЯ ЯК ФОРМА ФАХОВОГО ОБГОВОРЕННЯ ПРОБЛЕМ І ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ ЮРИСПРУДЕНЦІЇ

Національний авіаційний університет
проспект Любомира Гузара, 1, 03680, Київ, Україна
E-mails: sopilko_i@ukr.net, vitcherev@ukr.net

Метою наукової статті є узагальнення результатів наукових дискусій, організованих юридичним факультетом, та вироблення пропозицій щодо удосконалення формату проведення наукових заходів, конкретизації їх тематики та подальшого розвитку мережі контактів із закордонними закладами вищої освіти та фахівцями у різних галузях права. **Методи:** для досягнення визначеної мети були використані загальні та спеціальні наукові (спеціальні) методи: аналіз, синтез, індукція, дедукція, абстрагування, конкретизація, узагальнення та ін. **Результати:** проведення різного виду дискусій юридичного спрямування сприяє розвитку наукових досліджень, виявленню прогалин у законодавстві та окресленню нових напрямів правової реформи в Україні. Значна роль у цих процесах належить правничій спільноті, яка має об'єднатись у своєму прагненні та зусиллях захистити правові цінності й правопорядок у державі. Науковцям-правникам у ході різного роду дискусій, вкрай необхідно проаналізувати всі досягнення правничої науки і домагатись їх реалізації в державній політиці. **Обговорення:** аналізуючи різні види наукових дискусій, варто звернути увагу на необхідність конкретизації тематики та звуження тем дискусій для більш детального і фахового вироблення пропозицій щодо підвищення якості національного законодавства.

Ключові слова: наукова дискусія; інтелектуальна комунікація; юридична наука; вчені; наукова діяльність; наукові заходи; юридична аргументація.

Постановка проблеми та її актуальність.

Участь у наукових заходах – вагома складова діяльності будь-якого дослідника. Емоційний виклад матеріалу, донесення до загалу власного доробку, живе обговорення і дискусії з різних проблем юриспруденції забезпечують усім нам не тільки ефективне засвоєння нової інформації, а й значно розширює наш світогляд, дозволяє по-новому поглянути на ту чи іншу проблему, часто навіть провокує на критичний перегляд власних напрацювань і, звичайно ж, є стимулом

до народження нових наукових думок, ідей, концепцій, теорій. Для вчених, як досвідчених, так і початківців, уміння правильно дискутувати – одна з рис професійності. Сьогодні зі збільшенням кількості наукових конференцій та інших наукових заходів, та з необхідністю формування юриста нової формації, ця проблема є особливо актуальною. Ми уже зазначали у попередніх своїх публікаціях, що такий формат спілкування, як дискусія, є дуже цінним для кожного з нас, адже не тільки стимулює до науко-

вого пошуку, а й є дієвим фактором впливу на якість наукової, законотворчої та правозастосовної діяльності. Швидко реагуючи на сучасні зміни, ми маємо не тільки на них відповідати, а й прогнозувати їх на майбутнє, попереджуючи наступні виклики [1, с. 217]. Наукова дискусія в юриспруденції – це фахова інтелектуальна комунікація, обговорення і вирішення будь-якого спірного наукового питання. Підтримуючи дискусію, ми тим самим популяризуємо досягнення юридичної науки і працюємо на такий важливий для нас усіх результат. Як вважає Корчак Н.М., сьогодні ми вже маємо можливість спостерігати, до чого приводить недооцінка ролі юридичної науки та її досягнень, зокрема, до низького рівня правової культури та виникнення «дефектів» правосвідомості на державному рівні. Юридична наука, яка є живою матерією в державному «організмі», має постійно розвиватись і виконувати притаманні лише їй соціально-юридичні функції [2, с. 221], а без наукової дискусії цього неможливо досягнути.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Дослідженню даної теми присвячені роботи С. Гусарева, О. Діденко, М. Костицького, Н. Корчак, М. Козюбри, Ю. Кривицького, П. Рабиновича, І. Сопілко, А. Селіванова, В. Тація, В. Череватюк та ін.

Метою наукової статті є узагальнення результатів наукових дискусій, організованих юридичним факультетом, та вироблення пропозицій щодо удосконалення формату проведення наукових заходів, конкретизації їх тематики та подальшого розвитку мережі контактів із закордонними закладами вищої освіти та фахівцями у різних галузях права.

Виклад основного матеріалу. Організовуючи та координуючи чималу кількість наукових заходів, вчені юридичного факультету Національного авіаційного університету об'єднують зусилля правничої наукової спільноти для обговорення нагальних правових проблем, вирішити які можна лише шляхом дискусії. Наукова діяльність юридичного факультету спрямована на розбудову університету, пошук та створення нових можливостей для науковців, сприяння поширенню позитивного іміджу України за кордоном. Саме для розвитку правової науки

юридичний факультет вибудував та продовжує активно розвивати мережу контактів із закордонними закладами вищої освіти та фахівцями у різних галузях права. Для кожного нашого науковця важливо, щоб він мав можливість оперативного доступу до наукової інформації з профілю його досліджень, так як це безпосередньо впливає на результативність та ефективність діяльності. Незаперечним є той факт, що кожен дослідник, який має можливість черпати новітні наукові знання, здатний погоджувати та оцінювати власні [3, с. 209].

Традиційно Дню науки юридичний факультет приурочує такий вид наукової дискусії як Форум, який за чотири роки став дієвим та зручним засобом спілкування та обміну інформацією і набув широкої популярності. IV Міжнародний молодіжний науковий юридичний форум уже другий рік поспіль пройшов в онлайн-форматі, що спонукало нас до пошуку та створення нових можливостей для наукового зростання молодих вчених та здобувачів вищої освіти, до підвищення внутрішніх наукових та освітніх стандартів. Варто зазначити, що пандемія значно прискорила процес цифрової трансформації і створення так необхідних перспективних сучасних проєктів, як у нас в університеті, так і в усьому світі. Впровадження сучасних технологій у навчальний процес та у наукові дослідження передбачає не лише використання сучасного обладнання або програмного забезпечення, але й фундаментальні зміни в підходах до освіти, корпоративної культури, зовнішніх комунікацій. Цифровізація створює нові можливості для наукової і освітньої співпраці. Завдяки сучасним технологіям, географія вже не є перешкодою у нашій роботі: вести наукову дискусію, стажуватись, підвищувати свій фаховий рівень, шукати партнерів можна в будь-якій країні світу. Саме тому, у цей складний час, нам вдається розширювати мережу контактів із закордонними науковими інституціями, закладами вищої освіти та фахівцями у різних галузях права і системно працювати над якістю наукових досліджень та вдосконаленням підготовки конкурентоспроможних фахівців, готових до професійної діяльності в нових умовах. Форум відкрив для нас пріоритетні завдан-

ня – прикласти максимум зусиль, щоб ґрунтовно засвоїти нові підходи та сучасні цифрові тенденції проведення навчальних занять, наукових заходів, дискусій, практичних воркшопів, повернути увагу до розумного використання в роботі цифрових технологій і зробити навчання здобувачів вищої освіти привабливим. Успіх форуму є беззаперечним, так як до нього приєдналися учасники із 14 країн світу, серед яких провідні вітчизняні та зарубіжні фахівці у сфері права, молоді вчені, аспіранти, талановиті студенти, керівники та фахівці юридичних установ, судді. Всі вони взяли участь у відкритому та змістовному онлайн-діалозі, який значно підвищує ефективність наукової, громадської та суспільно-політичної діяльності. Під час відкриття Форуму проректор з наукової роботи НАУ Євген Романенко привітав всіх учасників Форуму з Днем науки і відзначив важливість і потрібність наукової діяльності в сучасних реаліях. Декан факультету Ірина Сопілко у своєму вітальному слові висловила вдячність усім форумчанам і наголосила на тому, що в наш час без цифровізації неможливо стати найкращим, або працювати з найкращими. Тому вже зараз варто втілювати стратегії цифрової трансформації в життя та співпрацювати з тими, хто відповідає високому рівню розвитку і поділяє наші цінності. Вітання на адресу Форуму від Офісу президента України презентував Заступник керівника Департаменту з питань громадянства, помилування, державних нагород, керівник управління з питань помилування Офісу Президента України Дмитро Журавльов. В урочистому відкритті форуму взяли участь: Селамі Гюнєр – Генеральний директор ТОВ «Гюнсел», Туреччина, Іштван Литвін – ректор Інституту освітнього і професійного розвитку, кандидат юридичних наук, доцент, Угорщина, Мухаммад Джаммал – співробітник приймальної комісії Британського університету в Дубаї, к.т.н. в освітньому менеджменті та лідерській політиці, ОАЕ, Драгана Чворович – PhD., Університет кримінального розшуку та поліцейських досліджень, Сербія, Раджхова Сучета – PhD., Школа міжнародних досліджень, Університет Джавахарлала Неру, Нью-Делі, Індія, Станковська Зоя – associate (юрист) LA&P, Італія,

Віталій Вдовічен – декан юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, Володимир Рижий – президент ПП «Юридичне бюро Рижого», Єгор Назимко – перший проректор Донецького юридичного інституту, Тетяна Гордіца – депутат Чернівецької районної ради, директор Сторожинецького Навчально-наукового інституту Університету державної фіскальної служби України, Оксана Давиденко – голова Громадської організації «Скрина корисних справ», Наталія Разиграєва – директор Центру компетенції адресного простору мережі Інтернет та ін.

У рамках роботи Форуму відбулося цілий ряд заходів, зокрема: майстер-клас із вдосконалення практичної майстерності щодо особливостей виконання судових рішень за зобов'язальними правовідносинами від Віктора Мороза, керуючого партнера Suprema Lex; правовий Workshop «Суддя, адвокат, експерт: компетенція і психологія» від Ірини Назарової, керуючого партнера Адвокатського об'єднання Engarde та Ірини Шевчук, старшого адвоката Адвокатського об'єднання Engarde; Workshop «Нетривіально про тривіальне» від Юрія Охромєєва, керуючого партнера патентно-юридичної компанії IPjurix та Сергія Стадніченко, патентного повіреного, адвоката та керуючого партнера адвокатського бюро «Стадніченко та Партнери»; майстер-клас від розробника нового Кримінального кодексу України «Революційні підходи до нового кримінального закону України» Вячеслава Навроцького, члена робочої групи по розробці нового Кримінального кодексу України; відкрита дискусія «Інформаційна безпека України: 30 років незалежності», вебінар «Перевірка контрагентів. Попередження фінансових та репутаційних ризиків» від Данила Глоба, заступника директора з правових питань компанії з бізнес-розвідки YouControl. Усі вищезазначені наукові заходи допомагають ученим, а особливо студентам і молодим науковцям, які тільки починають свій дослідницький шлях, під керівництвом визнаних фахівців у сфері права, сформувані свої ідеї у цілком реальні та життєздатні наукові проекти.

В контексті проведених наукових заходів і теми нашого дослідження варто зупинитися на такій формі проведення дискусії, як відкрита дискусія. Відкрита дискусія передбачає відкритий обмін думками із залученням широкого суспільного загалу. Загальновідомо, що організація наукової дискусії передбачає 3 основні етапи: підготовчий, основний та підсумковий. Для ведення такої дискусії дуже важлива аргументація, а для фахівців у сфері права – юридична аргументація, яка тісно пов'язана з природою юридичної діяльності, оскільки сприяє пошуку найбільш ефективного способу вирішення конкретної юридичної справи або розв'язання наукового завдання чи освітньої проблеми, одночасно виконуючи функції збереження та поширення правового досвіду й традицій, юридичного стилю мислення [4].

Значимою у відкритій дискусії є роль модератора, який керує процесом обговорення, слідкує, щоб дискусія не перетворювалась у суперечку. Підсумовуючи, модератор оцінює повноту і глибину теми, новизну інформації, виокремлює різні погляди, відзначає найвагоміші результати обговорення. Також до підведення підсумків залучаються й інші учасники. Підбір модератора є дуже важливим і впливає безпосередньо на проведення дискусії. Модератор керує проведенням дискусії, а тому повинен на високому рівні володіти не тільки мистецтвом створення довірливої атмосфери, а й фаховою підтримки дискусії та можливостями нарощування інформації. Модератор повинен дотримуватися і певних правил: □ при проведенні «інформаційної атаки» він повинен діяти директивно, чітко обмежуючи в часі учасників дискусії, □ слідкувати, щоб учасники висловлювалися в певному порядку, оперуючи переконливими фактами, що ілюструють сучасний рівень вирішення проблеми, винесеної на обговорення; виявляти різні думки щодо поставленого питання та акцентувати увагу на новизні та оригінальних ідеях. □ Модератор має бути підготовлений до формулювання питань для підтримки гостроти дискусії, до прикладу: яка ваша особиста думка з приводу цього? чи можете ви навести аналогічний приклад з практики? тощо. Модератор має також уміти робити пере-

ходи від одного учасника до іншого, робити короткі підсумки і підводити до наступного аспекту проблеми, заявленої у тематиці дискусії [5].

Повертаючись до теми проведеної відкритої дискусії, яка передбачала обговорення проблем інформаційної безпеки, учасники продемонстрували можливості синергії щодо ефективної співпраці законодавчої влади та науковців щодо використання міжнародних та національних інструментів забезпечення інформаційної безпеки в Україні. Діалог був цікавим і актуальним. Модератор заходу декан ЮФ НАУ Ірина Сопілко відзначила, що значимість заявленої у назві теми ні у кого не викликає сумніву, і кожен, хто має наукові напрацювання за даним напрямом, готовий поділитися своїми думками і обговорити дискусійні питання для вироблення спільних пропозицій та рішень, які допоможуть у розвитку подальших наукових досліджень. Декан наголосила, що забезпечення інформаційної безпеки України є однією з найважливіших функцій держави, справою всього Українського народу. Засади забезпечення інформаційної безпеки України, протидії загрозам національній безпеці в інформаційній сфері, захисту прав осіб на інформацію та захист персональних даних має визначати Стратегія інформаційної безпеки. Розробка нової Стратегії інформаційної безпеки – це ще один шанс «перезібрати» конструктор інструментарію побудови стійкості українського інформаційного простору і його опірності до будь-яких зовнішніх впливів [6].

А очікуваними результатами реалізації цієї Стратегії є: захищений інформаційний простір; ефективна робота системи кризових комунікацій; ефективна протидія поширенню незаконного контенту; сталий процес реінтеграції мешканців тимчасово окупованих територій Автономної Республіки Крим та міста Севастополя, Донецької та Луганської областей до інформаційного простору України; покращений імідж України на міжнародній арені; вищий рівень медіакультури та медіаграмотності населення; захищені конституційні права особи на свободу вираження, захищені права журналістів; сформована загальнонаціональна ідентичність тощо. Ще одним аспектом Стратегії інформаційної безпеки має бути питання розвитку публічної

дипломатії та просування бренду України у світі [7].

Надалі кожен із учасників дискусії, продовжуючи дану тематику, висловив свої думки щодо питання інформаційної безпеки України, проаналізував, що вже зроблено, що нас очікує найближчим часом, і що варто ще реалізувати. Учасник дискусії Валерія Філінович, доцент кафедри цивільного права і процесу, вказала на основні загрози кібербезпеці через порушення та витік даних. Учасник дискусії Петро Біленчук, професор кафедри кримінального права і процесу, зупинився на питаннях національного безпекознавства в контексті його сутності та характеристик. Учасник дискусії Оксана Миронець, доцент кафедри конституційного і адміністративного права, поділилася з присутніми думками щодо особливостей інформаційної безпеки особи в умовах нового світового порядку. Учасник дискусії Євген Рокитський, керівник громадської спілки «Дніпровський космічний кластер», обговорив із присутніми проблеми забезпечення кібербезпеки, застосування космічних активів та уразливість космічних систем у сучасних умовах.

У результаті обміну думками, учасники дискусії виробили спільні рішення щодо удосконалення національного інформаційного законодавства, подальшого розвитку інформаційного суспільства та перспективи зміцнення опірності українського інформаційного простору до будь-яких зовнішніх впливів.

Ще одна апробована юридичним факультетом форма дискусії – публічна експерта дискусія, яка передбачає залучення фахівців-експертів до обговорення нагальних проблем юриспруденції. Набуті вміння здійснювати всебічний аналіз у ході такого виду дискусії, є універсальними і можуть використовуватися як у процесах законотворення, так і в юридичній практиці та у програмах публічної політики. У такому форматі 17 червня 2021 року юридичним факультетом на платформі Google Meet проведено публічну експертну дискусію «Механізми протидії корупційних проявів у транспортній сфері». Модератор заходу декан ЮФ НАУ Ірина Сопілко наголосила, що протидія і запобігання корупції залишається однією з найбільших про-

блем нашої держави та є темою для дискусії як для вітчизняної, так і для міжнародної юридичної спільноти. Декан також відзначила, що для того, щоб створити дієву систему запобігання проявам корупції, необхідно не тільки удосконалити законодавство, а й підвищувати рівень поінформованості громадян та бізнесу щодо персональної відповідальності за корупцію, шляхів уникнення та викриття корупційних дій тощо. Експерт публічної дискусії Інна Білоус, суддя Вищого антикорупційного суду, тренер Національної школи суддів України, зазначила, що судова влада вимушена сьогодні перебирати на себе функції законодавця і закривати проблеми неякісного законодавства. Експерт публічної дискусії Надія Армаш, заступник директора Центру судової експертизи та експертних досліджень, окреслила шляхи мінімізації корупційних чинників у транспортній сфері засобами судової експертизи. Експерт публічної дискусії Сергій Гончаренко, завідувач кафедри прав людини, міжнародного та європейського права Академії адвокатури України, зазначив що антикорупційне законодавство в Україні не викликає довіри і тому якість законодавства у цій сфері потребує значних зусиль законотворців, при цьому максимально має враховуватись міжнародний досвід. Експерт публічної дискусії Владислав Веклич, професор кафедри теорії держави і права та конституційного права Навчально-наукового інституту права імені князя Володимира Великого Міжрегіональної Академії управління персоналом, вдаючись до історичної ретроспективи, обґрунтував правові засади публічної політики щодо запобігання і боротьби з корупцією. Експерт публічної дискусії Станіслав Долук, головний спеціаліст відділу управління персоналом та юридичного забезпечення управління (Центру) надання адміністративних послуг Подільської районної в місті Києві державної адміністрації, проаналізував правила оформлення декларацій як складову механізму запобігання корупції. Іван Бородин, завідувач кафедри теорії та історії держави і права юридичного факультету Національного авіаційного університету, розповів про становлення законодавчих засад боротьби з корупцією в Україні. Валерія Філінович, доцент кафедри цивільного

права і процесу юридичного факультету Національного авіаційного університету, познайомила учасників із особливостями інформаційного забезпечення протидії корупції. Юрій Кунев, професор кафедри конституційного і адміністративного права юридичного факультету Національного авіаційного університету визначив адміністративну процедуру як правовий засіб протидії корупції. У результаті обміну думками учасники дискусії виробили спільні рішення щодо удосконалення національного антикорупційного законодавства та подальшого реформування судової гілки влади.

Висновки. Підводячи підсумки, варто наголосити, що проведення різного виду наукових дискусій юридичного спрямування сприяє розвитку наукових досліджень, виявленню прогалин у законодавстві та окресленню нових напрямів правової реформи в Україні. Приймаючи участь у таких наукових заходах, правнича спільнота об'єднується у своєму прагненні й зусиллях захистити правові цінності та правопорядок у державі. В ході різного роду дискусій, науковцям-правникам вкрай необхідно проаналізувати всі досягнення юридичної науки і домагатись їх реалізації в державній політиці.

Крім того, аналізуючи результативність таких наукових заходів, варто звернути увагу на необхідність конкретизації тематики та звуження тем дискусій для більш детального і фахового вироблення пропозицій щодо підвищення якості національного законодавства.

Незаперечним залишається значення аргументації у процесі ведення дискусії, зокрема юридичної. При цьому слід зазначити, що важливе місце серед видів юридичної аргументації посідає наукова, яку можна назвати теоретичною. Для наукової аргументації притаманне використання прийомів, характерних для всіх моделей аргументації. Проте вона має суттєві відмінності, зумовлені природою теоретичної діяльності. Вона становить собою форму наукової діяльності, метою якої є досягнення поза особистісного знання про державно-правові явища.

Щодо підвищення якості наукових дискусій, то тут варто також зосередити увагу на розширенні міжнародних контактів із фахівцями, які є експертами у питаннях, що є предметом тієї чи

іншої дискусії. Це сприятиме розвитку міжнародного виміру наукових досліджень, зокрема, активізації міжнародного обміну науковців, залученню фінансових засобів із закордонних джерел, просуванню результатів наукових досліджень за кордоном, значному збільшенню кількості публікацій у провідних закордонних наукових виданнях.

Література

1. Сопілко І.М., Череватюк В.Б. Сучасне право в епоху соціальних змін. *Наукові праці Національного авіаційного університету. Серія: Юридичний вісник «Повітряне і космічне право»*. Київ: НАУ, 2021. № 1 (58). С. 216-223. DOI: <https://doi.org/10.18372/2307-9061.58.15331>
2. Корчак Н.М. Юридична наука в умовах сучасних викликів і загроз. *Наукові праці Національного авіаційного університету. Серія: Юридичний вісник «Повітряне і космічне право»*. Київ: НАУ, 2020. № 2 (55). С. 218-223. DOI: <https://doi.org/10.18372/2307-9061.55.14798>
3. Сопілко І.М., Череватюк В.Б. Інноваційний розвиток правової науки. *Наукові праці Національного авіаційного університету. Серія: Юридичний вісник «Повітряне і космічне право»*. Київ: НАУ, 2020. № 1 (54). С. 208-214. DOI: <https://doi.org/10.18372/2307-9061.54.14562>
4. Кривицький Ю.В. Юридична аргументація: доктринальне розуміння та методологічний потенціал. *Filosofski ta metodologični problemi prava*. 2019. № 2 (18). С. 36-45. URL: <file:///C:/Users/User/Downloads/1152A>
5. Петренко Л.М. Методика проведення круглого столу. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/2075/1>
6. Золотухін Д. Доктрина, Стратегія, Центр та інші страшні слова інформаційної безпеки. URL: <https://detector.media/infospace/article/185936/2021-03-15-doktryna-strategiya-tsentr-ta-inshi-strashni-slova-informatsiynoi-bezpeky>
7. Громадське обговорення допрацьованого проекту Указу Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України «Про Стратегію інформаційної безпеки» (15.03.2021). URL: <https://mkp.gov.ua/content/gromadske-obgovorennya-proektu-ukazu-prezidenta-ukraini-pro-rishennya-radi-nacionalnoi-bezpeki-i-oboroni-ukraini-pro-strategiyu->

informacijnoi-bezpeki.html?fbclid=
IwAR0GImHzPjs3RUWGHkLSAndTtBUN-
D2PixiEE8Y5_Q2p8knUUtteGzGJTou

References

1. Sopilko I.M., Cherevatiuk V.B. Suchasne pravo v epohu social'nyh zmin. *Naukovi praci Nacional'nogo aviacijnogo universytetu. Serija: Jurydychnyj visnyk «Povitrijane i kosmichne pravo»*. Kyi'v: NAU, 2021. № 1 (58). S. 216-223. DOI: <https://doi.org/10.18372/2307-9061.58.15331>
2. Korchak N.M. Jurydychna nauka v umovah suchasnyh vyklykiv i zagroz. *Naukovi praci Nacional'nogo aviacijnogo universytetu. Serija: Jurydychnyj visnyk «Povitrijane i kosmichne pravo»*. Kyi'v: NAU, 2020. № 2 (55). S. 218-223. DOI: <https://doi.org/10.18372/2307-9061.55.14798>
3. Sopilko I.M., Cherevatjuk V.B. Innovacijnyj rozvytok pravovoi' nauky. *Naukovi praci Nacional'nogo aviacijnogo universytetu. Serija: Jurydychnyj visnyk «Povitrijane i kosmichne pravo»*. Kyi'v: NAU, 2020. № 1 (54). S. 208-214. DOI: <https://doi.org/10.18372/2307-9061.54.14562>

4. Kryvyc'kyj Ju.V. Jurydychna argumentacija: doktrynal'ne rozuminnja ta metodologichnyj potencial. *Filosofski ta metodologični problemi prava*. 2019. № 2 (18). S. 36-45. URL: <file:///C:/Users/User/Downloads/1152A>

5. Petrenko L.M. Metodyka provedennja kruglogo stolu. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/2075/1>

6. Zolotuhin D. Doktryna, Strategija, Centr ta inshi strashni slova informacijnoi' bezpeky. URL: <https://detector.media/infospace/article/185936/2021-03-15-doktryna-strategiya-tsentra-ta-inshi-strashni-slova-informatsijnoi-bezpeky>

7. Gromads'ke obgovorennja doprac'ovanogo projektu Ukazu Prezydenta Ukrai'ny «Pro rishennja Rady nacional'noi' bezpeky i oborony Ukrai'ny «Pro Strategiju informacijnoi' bezpeky» (15.03.2021). URL: https://mkip.gov.ua/content/gromadske-obgovorennja-proektu-ukazu-prezydenta-ukraini-pro-rishennja-radi-nacionalnoi-bezpeki-i-oborony-ukraini-pro-strategiyu-informacijnoi-bezpeki.html?fbclid=IwAR0GImHzPjs3RUWGHkLSAndTtBUN-D2PixiEE8Y5_Q2p8knUUtteGzGJTou

SCIENTIFIC DEBATE AS A FORM OF PROFESSIONAL DISCUSSION OF PROBLEMS AND PROSPECTS OF JURISDICTION DEVELOPMENT

National Aviation University

Liubomyra Huzara Avenue, 1, 03680, Kyiv, Ukraine

E-mails: sopilko_i@ukr.net, vitacherev@ukr.net

Purpose: the purpose of the scientific article is to summarize the results of scientific debates organized by the Faculty of Law and develop proposals to improve the format of scientific events, specify their topics and further develop a network of contacts with foreign higher education institutions and specialists in various fields of law. **Methods:** general and special scientific (special) methods were used to achieve a certain goal: analysis, synthesis, induction, deduction, abstraction, concretization, generalization, etc. **Results:** conducting various types of legal discussions contributes to the development of scientific research, identifying gaps in legislation and outlining new areas of legal reform in Ukraine. A significant role in these processes belongs to the legal community, which must unite in its desire and efforts to protect legal values and the rule of law in the state. Legal scholars in the course of various discussions, it is essential to analyze all the achievements of legal science and seek their implementation in public policy. **Discussion:** analyzing the different types of scientific discussions, it is worth paying attention to the need to specify the topics and narrow the topics of discussion for more detailed and professional development of proposals to improve the quality of national legislation.

Participation in scientific activities is an important component of any researcher's activity. Emotional presentation of the material, communication of one's own work, lively discussion and debates on various issues of jurisprudence provide all of us not only effective assimilation of new information, but also significantly expands our worldview, allows a new look at a problem, often even provokes critical review of their own work and, of course, is a stimulus to the birth of new scientific thoughts, ideas, concepts, theories. For scientists, both experienced and beginners, the ability to discuss correctly is one of the features of professionalism. Today, with the increase in the number of scientific conferences and other scientific events, and with the need to form a lawyer of a new formation, this problem is especially relevant. We have already noted in our previous publications that such a format of communication as debate is very valuable for each of us, because it not only stimulates scientific research, but also is an effective factor influencing the quality of scientific, legislative and law enforcement activities. Responding quickly to current changes, we must not only respond to them, but also forecast them for the future, preventing future challenges. Scientific debate in jurisprudence is a professional intellectual communication, discussion and solution of any controversial scientific issue. By supporting the debate, we thereby promote the achievements of legal science and work for such an important result for all of us.

Argumentation is very important in the process of debate. An important place among the types of legal argumentation is occupied by scientific, which can be called theoretical. Scientific argumentation is characterized by the use of techniques characteristic of all models of argumentation. However, it has significant differences due to the nature of theoretical activities. It is a form of scientific activity, the purpose of which is to achieve the most eliminated from the subject, ie extrapersonal, knowledge of state and legal phenomena.

Keywords: scientific discussion; intellectual communication; legal science; scientists; research activities; scientific activities; legal argumentation.